

Lohmann: Den sidste ærede Taler gjorde sig skyldig i en lille Fejltagelse, naar han kom til at udtale, at det her drejede sig om at give Ret til Ekspropriation fra et Stamhus. Det drejer det sig formelt ikke om, derom staar der intet i Lovforslaget. Det drejer sig om at give Ret til Ekspropriation i et bestemt givet, i Lovforslaget nævnt, Tilfælde, men der staar intet om Stedet, som skal eksproprieres, idet det jo ganske henhører under den i Lovforslagets § 2 omhandlede Kommissions Afgørelse. Hvad angaar den ærede Talers Udtalelse om almindelige Regler for Ekspropriation, da har jeg dertil ikke andet at sige end dette, at jeg vil bede, om vi ikke kunne udsætte Bestræbelserne herhen imod, til vi have faaet dette lille Lovforslag vel i Havn.

Indenrigsministeren (Bardenfleth): Det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (R. Hansen), som først havde Ordet, udtalte, at det rigtigste vilde være nærmere at prøve dette Lovforslag i et Udvalg, og jeg skal selvfølgelig ikke bestride Hensigtsmæssigheden deraf. Det har, som jeg gjorde gældende allerede ved Lovforslagets Forelæggelse, været særlige Omstændigheder, der have givet Anledning til, at jeg har tilladt mig at fremsætte Lovforslaget, og det er jo en Selvfølge, at forinden Rigsdagen kan gaa til at give Bemyndigelse til at foretage en Ekspropriation, vil man have Rede paa, om der ogsaa foreligger et saadant Tilfælde, som hjemler Ekspropriationsret i Henhold til Grundlovens § 82. Derfor vil det eventuelle Udvalg, hvis et saadant bliver nedsat, selvfølgelig faa til Raadighed de Oplysninger, der hidtil foreligge i denne Sag. Paa den anden Side giver jeg det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds (Lohmann) Ret i, at de forskellige Hensyn, som komme frem med Hensyn til Spørgsmaalet om, paa hvilken Plads et Anlæg som det her omhandlede skal foretages, ikke kunne prøves og ventes afgjorte i et Udvalg her i Rigsdagen. Det er et Spørgsmaal, der maa forelægges en Ekspropriationskommission, og som kun der har sit rette Forum. Jeg yder det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds min Tak for den anbefaling, han har givet Lovforslaget, og jeg deler hans Ønske om, at der ikke maa lægges dets Gennemførelse Hindringer i Vejen af Hensyn til større almindeligere Spørgsmaal, som kunne rejses i Forbindelse med det, og herved sigter jeg jo navnlig til de Bemærkninger, der fremkom fra det ærede

Medlem for Københavns 3de Valgkreds (Alf. Christensen), naar han mente, at dette Lovforslag kunde give Anledning til at rejse Spørgsmaalet om fælles Regler for Ekspropriation i Almindelighed. Jeg tager maaske fejl ved at opfatte det, som om det ærede Medlem skulde mene, at Afgørelsen af dette Lovforslag skulde vente paa Afgørelsen af dette almindelige Spørgsmaal, men jeg mener i hvert Fald, at det ikke vil være rigtigt at sætte disse Spørgsmaal i Forbindelse med hinanden ved denne Lejlighed. Jeg kan meget godt indrømme, at de gældende Regler om Ekspropriation kunne trænge til Supplering, eftersom de jo ere ret forskellige paa de forskellige Omraader, hvor de gælde. Vil man gennemgaa de Love, der ere givne i Løbet af det sidste halve Hundrede Aar, og hvorved der gives Hjemmel til Ekspropriation, vil man finde meget forskellige Regler særlig med Hensyn til Sammensætningen af den Kommission, der skal afgøre Sagen. Jeg tror imidlertid, at dette Spørgsmaal er saa indviklet, at det vil være saare vanskeligt at komme til almindelige Regler om en ensartet Fremgangsmaade med Hensyn til Ekspropriation, baade med Hensyn til Sammensætningen af Kommissionen og i Henseende til de Regler, der skulle være vejledende for Kommissionens Medlemmer ved Afgørelsen af vedkommende Spørgsmaal. Jeg tror, at Forordningen af 5te Marts 1845 vil danne et mønsterværdigt Grundlag for en ny Lovgivning paa dette Omraade, men jeg erkender, at der vil være nogle Sider af dette Spørgsmaal, som kunne trænge til Optagelse til Behandling af Lovgivningsmagten. Naar det ærede Medlem særlig mente, at Lovgivningen ikke indeholder en Afgørelse for, hvem en Ekspropriationserstatning skal tilkomme og navnlig ikke i Forholdet mellem Ejer og Lejer indeholder Regler for Delingen af Erstatningen, tror jeg dog, at de forskellige Love ikke mangle Vejledning i saa Henseende, og jeg skønner heller ikke rettere, end at samtlige Ekspropriationslove hjemle Adgang eller Ret for vedkommende Ejer til „fuld“ eller „fuldstændig“ Erstatning, hvilket Udtryk man nu foretrækker. For saa vidt det ærede Medlem skulde foretrække Udtrykket „fuldstændig Erstatning“ i Henhold til Grundlovens § 82, kan jeg ikke have noget derimod. Naar her staar „fuld Erstatning“, saa er dette Udtryk valgt, fordi det samme Udtryk findes i de gældende Love om Ekspropriation. Jeg skal ligesom det ærede Medlem for Odense Amts 5te